

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 346/2023-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Martinom Puchallom, PhD., advokátom, Kmeťova 24, Košice, proti uzneseniam Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Nto 17/2022-16 z 22. decembra 2022 a č. k. 7 Tpo 3/2023-92 z 18. januára 2023, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 6. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Nto 17/2022-16 z 22. decembra 2022 (ďalej len „prvé uznesenie krajského súdu“) a jeho uznesením č. k. 7 Tpo 3/2023-92 z 18. januára 2023 (ďalej len „druhé uznesenie krajského súdu“), ako aj postupom krajského súdu, ktorý predchádzal vydaniu označených uznesení. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a prikázať jeho neodkladné prepustenie z väzby na slobodu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

3. Prvým napadnutým uznesením bolo rozhodnuté, že sudcovia pre prípravné konanie Okresného súdu Spišská Nová Ves ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]) sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa a že trestná vec sťažovateľa vedená na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 6 Tp 98/2022 sa tomuto súdu odníma a prikazuje na rozhodnutie Okresnému súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“).

4. Uznesením okresného súdu č. k. 5 Tp 92/2022 z 23. decembra 2022 (ďalej len „uznesenie o vzatí do väzby“) bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 3 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pričom jeho väzba nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka a jeho žiadosť o nahradenie väzby peňažnou zárukou bola zamietnutá. Väzba sťažovateľa začala plynúť 20. decembra 2022 o 9.15 h.

5. Proti uzneseniu o vzatí do väzby podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej bolo druhým napadnutým uznesením krajského súdu rozhodnuté tak, že sa zamietá.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým uzneseniam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje vo viacerých rovinách.

7. V prvom rade namieta nezákonnosť a neústavnosť prvého napadnutého uznesenia, pretože v danej veci neboli splnené podmienky na vylúčenie sudcov z vykonávania úkonov v jeho trestnej veci, a teda nebol ani dôvod na prikázanie veci okresnému súdu. Samotný kolegiálny a priateľský vzťah sudcov s dcérou sťažovateľa sudkyňou Okresného súdu Spišská Nová Ves, ktorá bola prvým napadnutým uznesením taktiež vylúčená z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa, nie je dôvodom na ich vylúčenie. To platí aj pre vzťah pracovnej podriadenosti jeho dcéry k predsedovi súdu [REDACTED]. Samotní sudcovia podľa sťažovateľa vôbec nepopísali kvalitu ich vzťahu s jeho dcérou, a preto krajský súd ani len nemohol skúmať, či intenzita ich vzťahu odôvodňuje ich vylúčenie.

8. Pokiaľ ide o druhé napadnuté uznesenie, teda rozhodovanie o obmedzení jeho osobnej slobody väzbou (vzatie do väzby a sťažnosť proti nemu), sťažovateľ namieta, že samotné trestné stíhanie je nedôvodné a neexistuje ani žiaden dôvod jeho väzby.

9. K uvedenému argumentuje, že dôkazná situácia v jeho trestnej veci je slabá. V prípade daného trestného činu, teda pokusu zapísať do katastra nehnuteľnosti záložné právo vyplývajúce z údajne falošnej zmluvy na zabezpečenie pôžičky 10 000 000 Sk, nejde o konanie bezprostredne smerujúce k dokonaniu trestného činu, pretože aj ak by došlo k zapísaniu záložného práva, vlastník [REDACTED]; (ďalej len „[REDACTED]“) bez ďalšieho o pozemky nemôže prísť. Navyše, príslušný kataster nehnuteľností dospel k záveru, že údajne falošná zmluva ani len nie je spôsobilou listinou na zápis záložného práva. Svedkovia, ktorí boli orgánmi činnými v trestnom konaní vypočutí, v rozhodnom čase (rok 2002) na [REDACTED] ani len nepracovali, a tak nemôžu mať k veci žiadne relevantné vedomosti. Naopak, treba prihliadať na výpoveď

obvineného [REDAKOVANÉ] ktorý v rozhodnom čase mohol takýto druh zmluvy podpísať, ako aj na uznanie záväzku. Na podporu záverov prokurátora preto neexistujú žiadne dôkazy.

10. Vo vzťahu k dôvodu väzby sťažovateľ zdôraznil, že listiny, ktoré boli pri prehliadke iných priestorov zaistené, s touto trestnou vecou vôbec nesúvisia, a teda nemôžu podporovať ani záver, že by v trestnej veci niekoho ovplyvňoval. Z predmetných odposluchov podľa jeho názoru ani len nevyplýva, že by hovoril so svedkom [REDAKOVANÉ]. Ďalej, ak je svedkovi pripomenuté či zdôraznené, že má hovoriť pravdu a má si to napísať, aby to nepoplietol, uvedené nie je ovplyvňovanie svedka, ktorý sám má zákonnú povinnosť pravdu vypovedať. Navyše, pri zaznamenatej komunikácii nejde o komunikáciu sťažovateľa ako volajúceho a volaného účastníka, ale mimo telefonického spojenia realizovanú komunikáciu dvoch osôb.

11. Sťažovateľ ďalej poukazuje na skutočnosť, že k jeho zadržaniu došlo iba 3 dni pred Vianocami, hoci odposluchy boli vykonané začiatkom októbra 2022, čo vníma ako psychický nátlak na jeho osobu.

12. Napokon zdôrazňuje, že trestné stíhanie v jeho veci je vedené nepríslušným subjektom (Národnou kriminálnou agentúrou), dozor vykonával nepríslušný Úrad špeciálnej prokuratúry a o úkonoch prípravného konania rozhodoval nepríslušný Špecializovaný trestný súd. Tvrdená škoda, ktorá mohla či mala vzniknúť, nie je nijak preukázaná a vlastne ani nikdy ani nemohla reálne vzniknúť, keďže išlo iba o zápis záložného práva, nie o samotný prevod nehnuteľností.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru prvým napadnutým uznesením, ktorým boli sudcovia pre prípravné konanie Okresného súdu Spišská Nová Ves vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa, v dôsledku čoho bola jeho vec prikázaná na rozhodnutie okresnému súdu, a druhým napadnutým uznesením, ktorým bolo rozhodnuté o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o jeho vzatí do väzby, ako aj postupom predchádzajúcim ich vydaniu.

14. Sťažovateľ svoju argumentáciu pred ústavným súdom spochybňuje oba napadnuté uznesenia a aj z petitu jeho ústavnej sťažnosti je zrejmé, že prvé napadnuté uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o vylúčení sudcov a o odňatí a prikázaní veci, spája so zásahom do jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 dohovoru. Rozhodovanie zákonným sudcom o jeho osobnej slobode v prípade druhého napadnutého uznesenia je totiž naviazané na prvé napadnuté uznesenie, ktorým sa tento zákonný sudca zmenil.

15. V tomto smere ústavný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že rozhodovanie o väzbe sťažovateľa (ne)zákonným sudcom v prípravnom konaní nie je napravitelné v odvolacom či dovolacom konaní vo veci samej. Ak by tomu tak bolo, uvedené by vylučovalo právomoc ústavného súdu zaoberať sa touto otázkou už v tomto štádiu trestného konania (porov. IV. ÚS 220/07, II. ÚS 356/2016, I. ÚS 59/2022).

16. Ústavný súd preto musí posúdiť ústavnosť prvého napadnutého uznesenia v takom rozsahu, v akom dáva podklad na rozhodovanie o väzbe sťažovateľa zákonným sudcom v prípade uznesenia o vzatí do väzby a naň nadväzujúceho druhého napadnutého uznesenia. Povedané inak, úlohou

ústavného súdu nie je definitívne rozhodnúť, či samotná trestná vec sťažovateľa mala, alebo nemala byť odňatá Okresnému súdu Spišská Nová Ves a prikázaná okresnému súdu, pretože tento aspekt prípadu ešte môže byť predmetom prípadného odvolacieho a/alebo dovolacieho konania vo veci samej. Úlohou ústavného súdu je presvedčiť sa, že zákonný sudca rozhodujúci o väzbe sťažovateľa nebol určený spôsobom v zjavnom či hrubom rozpore so zákonom, pretože inak by aj samotná väzba sťažovateľa strácala svoj ústavný základ, keďže v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy možno jednotlivca pozbaviť osobnej slobody len zákonom ustanoveným spôsobom. Z uvedeného zároveň vyplýva, že dôraz sa v špecifických okolnostiach tejto veci kladie na záruky poskytnuté obvinenej osobe podľa čl. 17 ods. 2 ústavy pri rozhodovaní o väzbe, nie strane konania vo veci samej podľa čl. 48 ods. 1 ústavy [porov. I. ÚS 2/05; pozri tiež vzťah pojmu „súd“ v čl. 5 dohovoru a čl. 6 dohovoru, napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Baş proti Turecku z 3. 3. 2020, sťažnosť č. 66448/17, body 266 a 267].

17. V tomto bode je vhodné pripomenúť, že ústavná sťažnosť je na rozdiel od tradičných opravných prostriedkov budovaných „zdola“ skonštruovaná dodatočne, teda „zhora“, aby pokryla rozhodnutia a zásahy verejnej moci v ich celej šírke a rozmanitosti (II. ÚS 50/2015, II. ÚS 356/2016). Táto, v porovnaní s opravnými prostriedkami unikátna univerzálnosť ústavnej sťažnosti umožňuje prieskum rôznych paralelných konaní vrátane konaní, v ktorých je namietaná nestrannosť. Z uvedeného tiež vyplýva, že ústavný súd prispôsobuje intenzitu prieskumu typu napadnutého rozhodnutia a musí vnímať aj stav veci v čase rozhodovania a vyvažovať medzi právnou pozíciou sťažovateľov na jednej strane a ochranou právnej istoty na strane druhej (II. ÚS 116/2018, IV. ÚS 44/2023).

18. Sumarizujúc už uvedené, ústavný súd je povolaný v okolnostiach tejto veci preveriť, či o sťažovateľovej osobnej slobode rozhodoval zákonný sudca (postup ustanovený zákonom podľa čl. 17 ods. 2 ústavy), a následne môže pristúpiť k skúmaniu samotných formálnych a materiálnych podmienok jeho väzby.

III.1. K namietanému porušeniu práv prvým napadnutým uznesením a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

19. Sťažovateľ namieta, že v jeho trestnej veci neexistoval dôvod na vylúčenie sudcov Okresného súdu Spišská Nová Ves, ktorí vo svojich námietkach zaujatosti ani len bližšie neopísali intenzitu ich vzťahu s kolegyňou, dcérou sťažovateľa.

20. Krajský súd v prvom napadnutom uznesení konštatoval, že (všetci) sudcovia pre prípravné konanie podali námietky zaujatosti sami. Ďalej poukázal na to, že službukonajúca sudkyňa [REDAKOVANÉ] vo svojej námietke uviedla, že sťažovateľ je otcom jej kolegyne [REDAKOVANÉ], s ktorou je v priateľskom vzťahu, ako aj tým, že rozhodovala v obchodnoprávných sporoch medzi žalobcom [REDAKOVANÉ] a žalovanou obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], ktorej konateľom je sťažovateľ. Sudca [REDAKOVANÉ] uviedol, že sťažovateľ je otcom jeho kolegyne a zároveň jeho podriadenej, pričom obaja pracujú na malom súde. Ďalej uviedol, že sťažovateľova dcéra bola dlhoročne priradená do jeho senátu ako vyššia súdna úradníčka. [REDAKOVANÉ] uviedla, že sťažovateľ je jej otec, a preto sa cíti byť zaujatá. Ostatní sudcovia okresného súdu zhodne uviedli, že sa cítia byť zaujatí z dôvodu, že sťažovateľ je otcom ich kolegyne, s ktorou sú nielen v pracovnom,

ale aj v priateľskom vzťahu. Krajský súd ďalej poukázal na skutočnosť, že súdne konanie a rozhodnutie majú byť nielen objektívne a nestranné, ale sa takto musia javiť aj navonok. Na základe uvedeného dospel k záveru, že u všetkých príslušných sudcov Okresného súdu Spišská Nová Ves existuje dôvod na ich vylúčenie a v dôsledku toho existuje aj dôvod na odňatie a prikázanie veci inému súdu.

21. Ústavný súd musí prisvedčiť sťažovateľovi, že odôvodnenie prvého napadnutého uznesenia, a to aj pri zohľadnení časových súvislostí (rozhodovanie o odňatí a prikázaní veci po podaní návrhu na vzatie sťažovateľa do väzby), pôsobí stroho, ba až lakonicky.

22. Napriek uvedenému je podľa názoru ústavného súdu na účel tejto posúdenia dôvodnosti ústavnej sťažnosti (pozri body 14 až 18 tohto uznesenia) dostatočné, a teda ústavnoprávne akceptovateľné (porov. III. ÚS 164/03).

23. Sťažovateľ na podporu svojho tvrdenia, že sudcovia nemali byť z rozhodovania vylúčení, poukazuje na judikatúru všeobecných súdov, ktorá, aj keď je sčasti relevantná, nezohľadňuje špecifické okolnosti danej veci.

24. V prvom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že viacerí sudcovia poukázali priamo na „priateľský“ charakter ich vzťahu s dcérou sťažovateľa, pričom takéto vyjadrenie, v ktorom sám sudca označí svoj vzťah k danej osobe ako priateľský, a nie iba profesionálny či kolegiálny, má pri posudzovaní ich možnej zaujatosti značnú váhu. Predseda Okresného súdu Spišská Nová Ves poukázal na to, že s dcérou sťažovateľa dlhoročne spolupracoval ako s vyššou súdnou úradníčkou, ako aj na to, že ide o malý súd, kde vzťahy medzi sudcami (a zamestnancami) môžu prirodzene naberať priateľskejší rozmer.

25. Po druhé, čo odlišuje vec sťažovateľa od ním citovanej judikatúry v civilných veciach, je skutočnosť, že v jeho prípade ide o trestnú vec, v ktorej mu za obzvlášť závažný zločin hrozí vysoký trest odňatia slobody (v prípade preukázania viny 10 až 15 rokov, pozn.). Sudcovia, ktorí vzťah s dcérou sťažovateľa považujú za priateľský, by tak mali rozhodovať o osobnej slobode sťažovateľa, resp. o jeho vine a treste.

26. A napokon, ako na to poukázal krajský súd, spravodlivosť má byť nielen vykonávaná, ale má sa ako taká aj javiť navonok, pretože „v stávke“ je dôveryhodnosť justície v očiach demokratickej spoločnosti (rozsudok ESLP vo veci Škrly proti Chorvátsku z 11. 7. 2019, sťažnosť č. 32953/13, bod 43).

27. Rozhodovanie v trestnej veci sťažovateľa sudcami malého súdu, ktorí sú kolegovia jeho dcéry a sami vnímajú ich vzťah v rovine priateľstva, by mohlo objektívne vyvolávať pochybnosti o ich nezaujatosti v očiach občianskej verejnosti. Ako na to opakovane poukazuje aj ESLP, aj samotné zdanie môže mať v takýchto veciach určitú dôležitosť (rozsudok ESLP vo veci Morice proti Francúzsku z 23. 4. 2015, sťažnosť č. 29369/10, bod 78).

28. Na základe uvedeného sa ústavný súd na účel posúdenia tejto ústavnej sťažnosti presvedčil, že odňatie a prikázanie trestnej veci sťažovateľa bolo vykonané spôsobom a na základe dôvodov, ktoré nemožno považovať za svojvoľné či nepresvedčivé. Na účel tejto ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom je v prvom rade a predovšetkým posúdenie zásahu do osobnej slobody sťažovateľa väzbou, možno závery prvého napadnutého uznesenia akceptovať.

29. Ústavný súd napokon pre úplnosť poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ nezávislosť a nestrannosť sudkyne okresného súdu, ktorá rozhodovala o jeho vzatí do väzby, nijak nespochybňoval.

30. Vzhľadom na všetko už uvedené bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práv druhým napadnutým uznesením a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

31. Sťažovateľ ďalej namieta porušenie svojich práv podľa ústavy a dohovoru druhým napadnutým uznesením, ktorým bolo rozhodnuté o jeho sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby.

32. Ústavný súd stabilne judikuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (m. m. III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (I. ÚS 187/09, rozsudok ESLP vo veci Toth proti Rakúsku z 12. 12. 1991, sťažnosť č. 11894/85, bod 67).

33. Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia (III. ÚS 271/07, I. ÚS 58/2017).

34. Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

35. Z judikatúry ESLP vyplýva, že súd rozhodujúci o pozbavení slobody nemusí dať odpoveď na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybniť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (rozsudok ESLP vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94). Každé pozbavenie osobnej slobody totiž musí sledovať účel ochrany jednotlivca pred svojvôľou (rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci S., V. a A. proti Dánsku z 22. 10. 2018, sťažnosti č. 35553/12, č. 36678/12 a č. 36711/12, bod 74).

36. Sťažovateľ namieta, že dôkazná situácia v jeho veci je slabá, nejde ani len o konanie bezprostredne smerujúce k dokonaniu trestného činu, pretože aj prípadný zápis záložného práva by bez ďalšieho neznamenal, že vlastník by o predmetné pozemky prišiel. Svedkovia, ktorí boli vypočutí, na [REDAKOVANÉ] v rozhodnom čase ani len nepracovali. Zaistené listiny nepodporujú záver, že by v danej trestnej veci mal niekoho ovplyvňovať, podobne ani predmetné odposluchy, medzi ktorými je zaznamenaná komunikácia mimo telefonického spojenia. Zadržaný bol iba 3 dni pred Vianocami, čo možno vnímať ako psychický nátlak na jeho osobu. Trestné stíhanie v jeho veci je vedené nepríslušným subjektom (Národnou kriminálnou agentúrou), dozor vykonával nepríslušný Úrad špeciálnej prokuratúry a o úkonoch prípravného konania rozhodoval nepríslušný Špecializovaný trestný súd.

37. Ústavný súd konštatuje, že argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sa v podstatnom prekrýva s jeho argumentáciou v sťažnosti krajskému súdu, čím sťažovateľ ústavný súd stavia do pozície súdu vyššej inštancie a v podstate žiada o prehodnotenie skutkových a právnych okolností a záverov v jeho veci. Takáto úloha však ústavnému súdu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti neprislúcha.

38. Úlohou ústavného súdu je preveriť, či v trestnej veci sťažovateľa boli s ohľadom na jeho námietky splnené formálne a materiálne podmienky jeho väzby, teda preveriť existenciu uznesenia o vznesení obvinenia, existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý je vznesené obvinenie, pričom tento skutok musí napĺňať znaky niektorého trestného činu, existenciu väzobného dôvodu podľa zákona, a to či je zabezpečený postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 200/2019).

39. Krajský súd v druhom napadnutom uznesení (s. 6) zdôraznil, že v tomto štádiu trestného konania sa nerieši otázka viny, resp. nevinu sťažovateľa, ale posudzuje sa splnenie formálnych a materiálnych podmienok väzby.

40. Vo vzťahu k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa upresnil, že tento už bol v posudzovanej veci raz obmedzený na osobnej slobode, a to uznesením Špecializovaného trestného súdu č. k. 4 Tp 5/2022 z 5. februára 2022, keď bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Na základe sťažnosti sťažovateľa bolo označené uznesenie zrušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Tostš 6/2022 z 28. februára 2022 a sťažovateľ bol prepustený z väzby na slobodu. Najvyšší súd po preskúmaní príslušného súdneho spisu konštatoval existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania skutku sťažovateľa, avšak neakceptoval prítomnosť väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keďže sťažovateľ už bol v pozícii obvineného vypočutý a priami svedkovia boli po smrti, ako ani väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keďže sťažovateľ vzal svoj návrh na vklad do katastra nehnuteľností a opravný prostriedok proti rozhodnutiu o zamietnutí vkladu späť. Pokiaľ išlo o príslušnosť Špecializovaného trestného súdu, najvyšší súd uviedol, že v ďalších fázach vyšetrovania orgány činné v trestnom konaní náležitým spôsobom v rámci objasňovania skutkového stavu ustália aj výšku škody, ktorá mala byť v predmetnej veci spôsobená a od toho sa následne bude odvíjať aj príslušnosť orgánov činných v trestnom konaní, prípadne i súdu.

41. Pokiaľ ide o dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa, krajský súd nad rámec dôvodov okresného súdu odkázal na už citované uznesenie najvyššieho súdu, v ktorom je na túto dôvodnosť

poukázané. Okresný súd v uznesení o vzatí do väzby, na ktoré krajský súd odkázal, v danej veci uviedol, že sťažovateľ mal po spoločnej dohode s [REDAKOVANÉ] predstierať uzatvorenie zmluvy o pôžičke s [REDAKOVANÉ] s dátumom 19. december 2002 v celkovej sume 10 000 000 Sk, ku ktorej uzatvoreniu však v skutočnosti nikdy nedošlo, pričom súčasťou tejto zmluvy bola zabezpečovacia klauzula, ktorou malo byť záložné právo k predmetným nehnuteľnostiam, ako aj klauzula o prevode vlastníckych práv k predmetným nehnuteľnostiam v prípade nesplatenia pôžičky v určenej lehote. Sťažovateľ mal takúto falošnú zmluvu o pôžičke vyhotoviť a podať návrh na zápis záložného práva, čím smeroval k získaniu nehnuteľností v celkovej hodnote 5 526 682,48 eur. O uvedenom podľa okresného súdu svedčia viaceré svedecké výpovede a iné listinné dôkazy, z ktorých má o. i. vyplývať, že poškodený ([REDAKOVANÉ]) predmetnú zmluvu vôbec neeviduje. Okresný súd poukázal aj na závery znaleckého posudku vo vzťahu k skúmaniu výdavkového pokladničného dokladu zaisteného pri domovej prehliadke sťažovateľa a jeho kópie zaistené u spoluobvineného [REDAKOVANÉ], ktoré vykazujú zhodné aj rozdielne znaky, z čoho vyplýva, že v prípade kópie vyplneného výdavkového pokladničného dokladu nejde o kópiu výdavkového pokladničného dokladu zaisteného u sťažovateľa.

42. Krajský súd k námietke vedenia trestného stíhania nepríslušným subjektom uviedol, že v počiatočnom štádiu trestného konania zakladala vecnú príslušnosť údajne spôsobená škoda vo výške 6 840 000 eur, ktorá však bola neskôr znaleckým dokazovaním upravená na 5 526 682,48 eur, a preto dozor nad vykonávaním úkonov trestného konania prešiel na Krajskú prokuratúru v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“). Ďalej ozrejmil, že opatrením krajskej prokuratúry č. k. 1 Kv 52/22/8800/2 z 30. novembra 2022 bola v zmysle § 51 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov na zabezpečenie plnenia úloh prokuratúry určená výnimka z § 46 ods. 5 a 8 označeného zákona.

43. Ani argumentácia sťažovateľa o nezákonnom sudcovi nebola krajským súdom vyhodnotená ako dôvodná, keďže o príslušnosti okresného súdu bolo rozhodnuté prvým napadnutým uznesením (pre podrobnosti pozri časť III.1. tohto uznesenia a posúdenie ústavným súdom).

44. Vo vzťahu k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 3 písm. b) Trestného poriadku krajský súd poukázal na zabezpečené záznamy z telekomunikačnej prevádzky z inej trestnej veci vyhotovené na základe príkazov sudcu Špecializovaného trestného súdu použiteľné v predmetnom konaní v zmysle § 115 ods. 7 Trestného poriadku, z ktorých (hovory č. 2394 a č. 1928) vyplýva ovplyvňovanie svedka [REDAKOVANÉ]. Z hovoru č. 1928 vyplýva, že sťažovateľ svedkovi okrem iného hovorí, aby k nemu prišiel s tým papierom, na ktorom si pripraví svoju výpoveď, aby to nepoplietol a ešte raz si to prejdú. Podľa názoru krajského súdu rukolapnejší dôkaz o ovplyvňovaní svedka ani len nebolo možné zabezpečiť. Na obsah prepisu hovoru č. 1909 krajský súd na námietku sťažovateľa neprihliadal, keďže, ako to namietal aj samotný sťažovateľ, nešlo o záznam telekomunikačnej prevádzky. O ovplyvňovaní svedka podľa krajského súdu svedčí aj obsah výpovede tohto svedka, v ktorej poprel, že by ho niekto kontaktoval v súvislosti s podaním jeho svedeckej výpovede, a v ktorej po 20 rokoch od skutku spontánne a detailne vypovedal o pôžičke a ďalších podrobnostiach jej poskytnutia. Krajský súd ďalej poukázal aj na listinné dôkazy, ktoré boli zaistené v rámci prehliadky iných priestorov a pozemkov vykonanej 20. decembra 2022 v kancelárii sťažovateľa, medzi ktorými mali byť pripravené výpovede iných osôb z pravdepodobne iných trestných konaní.

45. Z citovaných častí odôvodnenia druhého napadnutého uznesenia krajského súdu podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že na všetky relevantné námietky sťažovateľa bola poskytnutá dostatočná a presvedčivá odpoveď. Krajský súd s odkazom na závery okresného súdu objasnil, z čoho vyplýva dôvodné podozrenie zo spáchania predmetného trestného činu sťažovateľom. Taktiež poukázal na konkrétne okolnosti trestnej veci, z ktorých u sťažovateľa nateraz vyplýva existencia príslušného väzobného dôvodu. Ústavný súd sa taktiež presvedčil, že opätovné vzatie sťažovateľa do väzby bolo založené na nových dôvodoch (odposluchy preukazujúce ovplyvňovanie svedka [REDACTED] a listinné dôkazy zaistené pri prehliadke v kancelárii sťažovateľa), nie na všeobecnom odkaze na povahu a závažnosť trestnej činnosti, čo už skôr neakceptoval najvyšší súd vo svojom uznesení. Rovnako tak krajský súd vysvetlil príslušnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu na rozhodnutie o jeho väzbe. Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že jeho vzatie do väzby niekoľko dní pred Vianocami v situácii, keď boli odposluchy vykonané v októbri, predstavuje nátlak na jeho osobu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ na podporu tohto svojho tvrdenia nepoukázal na žiadne ďalšie konkrétne okolnosti jeho veci. V tejto súvislosti tiež ústavný súd poukazuje na ďalšie časové súvislosti, a to že trestná vec sťažovateľa bola odstúpená krajskej prokuratúre 23. novembra 2022 a opatrením z 30. novembra 2022 bola stanovená výnimka z ustanovení o príslušnosti prokurátora (pozri bod 42 tohto uznesenia). Sťažovateľ ústavnému súdu taktiež neozrejmil, na základe akých dôvodov sa domnieva, že jeho základné právo na osobnú slobodu by bolo chránené vo väčšom rozsahu v prípade, ak by bol do väzby vzatý skôr.

46. Vzhľadom na všetko už uvedené bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

47. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu